

Aktivitet 12. Dan Turèll: Ordsprogs-blues

Læringsmål

- Du kan læse en lyrisk tekst og finde ordsprog i teksten. Du kan sætte ord på betydningen af ordsprogene og diskutere, om de giver mening.

I Dan Turèlls *Ordsprogs-blues* fra 1977 møder man mange ordsprog. Dog har Dan Turèll ikke brugt dem i de betydninger, som I ellers har lært her i bogen, eller som I kan læse om i eksempelvis et opslag på nettet.

1. **Undersøg først, hvem Dan Turèll var. Hvordan var samfundet i slutningen af 1970'erne? I skal have skabt en forståelsesramme for konteksten, inden I læser digtet.**
2. **Læs digtet højt. Marker alle de ordsprog, I kan genkende undervejs i oplæsningen. Hvor mange kan I finde? Jeres lærer kan fortælle jer, hvor mange der faktisk er, når I selv har forsøgt at identificere dem.**
3. **Når I har fundet alle ordsprogene, skal I forsøge at analysere, hvilken omskrivning Dan Turèll egentlig har lavet. Hvilken betydning giver han ordsprogene i forhold til deres egentlige betydning? Brug eventuelt en ordbog til forståelse af deres oprindelige betydning.**
4. **Opsamling i plenum, hvor I får en snak om ordsprogene i digtet: Deres egentlige betydning og den betydning, de får i Dan Turèlls digt. Har I samme opfattelse?**

Dan Turèll: Ordsprogs-blues

Nej

Alt hvad man bildte jer ind var løgn

Den der kommer først får *ikke* nødvendigvis malet

først

der er dog noget der hedder monopoler

der er noget der hedder koncessioner og langtids-kontrakter

og hvis korn der males først

afhænger af en mand på et lukket kontor i et selskab

en mand der måske aldrig har sét en mølle indefra

Det er ikke for sent at kaste brønden til, når barnet er druknet

det er aldrig for sent at kaste brønden til

bedre sent end aldrig

der er mange andre børn end det druknede der står i kø og

venter foran brønden

skal der slet ikke tænkes på dem?

Liden tue *kan* godt nok vælte stort læs

men i praksis

ikke mindst under kapitalismen

sés det modsatte unægtelig oftere

liden tue får sjældent en chance

liden tue må sætte sit lys under en skæppe

men et lys der kan skjules under en skæppe er heller ikke

meget bevendt

det er nærmest NEFA-lygte af et lys

og nok skal man ikke sælge skindet før bjørnen er skudt

men nu *er* alle bjørnene snart skudt

og så er der ikke flere skind at sælge alligevel

og så er det for sent at græde over spildt mælk

i øvrigt er det ikke svært at få en ny karton mælk

endnu

og der er ikke glassplinter mere hvis man taber mælken

sådan bliver noget alligevel lettere

jeg mener: trods alt et fremskridt

og hvad skulle man dog tage sig til

med en fugl i hånden

det ville sé tåbeligt ud at stå dér og stritte

med fugle i hænderne
det eneste en menneskehånd kan stille op med en fugl er at
kværke den
så er det da bedre der sidder ti (eller bare to) på taget og f.eks.
synger
så længe der endnu findes fugle der synger
så længe som krage søger mage
som om drosler ikke søgte damer
som om kvækerfinker ikke ledte efter kusse eller papegøjer
efter pik
for lige børn leger ikke bedst
lige børns leg er som regel helt uden spændinger og udfordringer
lige børn kommer aldrig ud af stedet
hvorimod modsætninger undertiden mødes ligefrem mirakuløst
til andre tider mere mareridtsagtigt
men begge dele er dog bedre
og den der ler sidst ler ikke nødvendigvis bedst
så skulle Arne Myggen le bedre end Rabelais og Mark Twain
og galningen der en dag går amok og trykker på dommedags-
knappen skulle le højere end nogen anden
og den der sover kan meget vel synde
(De skulle bare sé *mine* drømme)
og af børn og fulde folk får man sjældent sandheden
børnene kender den ikke endnu
og de fulde folk prøver sammenbidt at drikke sig fra den
de kender den alt for godt og har fået nok af den
Sandheden er at man kaster perler for svin
hele menneskehedens historie består i at kaste perler for svin
det er altid svinene der får perlerne
ikke også, kammerat Orwell
svin skjult som stupide society-skønheder med ærtehjerner og
mikroskophjerner
eller som chefer, regering eller adel
Det er altid svinene der vinder
Vi har simpelthen købt katten i sækken
Intet under rønnebærrene er sure

- Dan Turèll i digtsamlingen *Storby-blues*, 1977